

**ЈАВНА ОПШТИНСКА УСТАНОВА ДЕТСКА ГРАДИНКА  
„СНЕЖАНА“  
ЧАИР, СКОПЈЕ**



**ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТА  
ЗА ПЕРИОДОТ 2019/2020 ГОДИНА**

**Септември 2019 година**

**ИЗВЕШТАЈ**  
**За работа на јавната општинска установа детска градинка**  
**„Снежана“, Чаир – Скопје**  
**2018/2019 година**

**1. Вовед**

Преку извештајот за работа на Јавната општинска установа детска градинка „Снежана“, Чаир – Скопје се образложува целокупната дејност за периодот 2019/2020 година, која е реализирана согласно следните законски одредби и програми:

- Законот за заштита на деца (Сл. Весник на Р.Македонија бр. 98/2000 година со измените и дополнувањата во Сл. Весник бр 17/2003; 65/2004; 113/2005; 98/2008; 83/2009; 170/2010; 22/13; 87/13 и 22/14 година.
- Програма за работа на Градинката за периодот 2019/2020 година;
- Статутот на Детската градинка;
- Програма за рано учење и развој донесена од Министерот на Министерството за труд и социјална политика на Р. Македонија врз основа на член 168 став (5) од Законот за заштита на деца ( Службен весник број 22/13 и 12/14.
- Стандарди за рано учење и развој кај деца од 0 до 6 години
- Правилник за формата, содржината и начинот на водење на педагошката документација и евиденција во детска градинка донесен од Министерот на Министерството за труд и социјална политика на Р. Македонија во Сл. Весник број 87 од 17. 06. 2013 година;
- Уставот на Р. Македонија;
- Постоечката законска регулатива;
- Други документи и проекти кои имаат карактер за развој и унапредување на грижата за детето, со цел обезбедување здраво и среќно детство каде детето е главен и активен субјект во целокупниот процес на воспитанието.

Годишниот извештај содржи и реализирани активности во одделни области кои што не се планирани со програмата, но произлегле во тековното работење.

Годишниот извештај се заснова на основните принципи на работата на предучилишната установа: еднаков пристап до квалитетно воспитание и образование за секое дете во раниот детски развој, развој на индивидуалниот личен интегритет, посебен пристап и однос кон секое дете поединечно,

холистички пристап кон развојот на детето, почитување правата на децата, инклузија - вклученост на семејствата и заедницата, користење разновидни пристапи кон учењето и создавање стимулативна, структурирана, здрава и безбедна средина.

Годишниот извештај се базира на педагошката евиденција и документација водена во текот на 2019/2020 година и тоа: превентивно - здравствена, евиденција, евиденција и документација за воспитно - образовната работа на воспитните тимови, директорот, стручните работници и соработници, евиденција за соработка со родители/старатели и соработка со пошироката општествена средина и стручни институции, прослави и други јавни манифестации.

Согласно законските акти, програмите, дополнителните активности успеавме да ја реализираме основната цел на градинката, а тоа е згрижување, нега, исхрана, воспитание, образование, спортско-рекреативни, културно-забавни активности, мерки и активности за подобрување и зачувување на здравјето на детето, како и активности кои имаат за цел да го поттикнуваат интелектуалниот, емоционалниот, моралниот, физичкиот и социјалниот развој на децата со инплементирање на Стандардите за ран детски развој

Во текот на годината бевме посетени од Државен просветен инспекторат, инспекциски надзор за Инклузија на деца роми-сектор за заштита на деца, Институт за јавно здравје - санитарна инспекција, Агенција за храна и ветеринарство, Инспекција од МТСП, Дирекција за заштита и спасување, Инспекциски надзор од државен архив и други.

Од Извештаите е констатирано дека градинката ги исполнува условите за работа и дејноста ја остварува согласно Законот за Заштита на деца, Законот за Јавни набавки, Законот за Финансиско работење и други законски прописи и регулативи.

## **2. Услови за работа и организациска поставеност**

### **а) Просторни услови**

Престојот на децата во ЈОУДГ „Снежана“, Чаир - Скопје, се организира во два објекти во кои постојат солидни, архитектонско, педагошко, здравствено - хигиенски услови за работа. Во рамките на територијата на општина Чаир просторно објектите не се многу оддалечени, што обезбедува лесна и непосредна комуникација за организирање на сите процеси на работењето во реализирање на програмските цели и задачи. Проектираниот капацитет на установата изнесува 370 деца, запишани **523** деца, распоредени по објекти:

- Објект „Џуџиња“ - 255 деца ул. „Џон Кенеди“ бр. 1.
- Објект „Снегулко“ - 268 деца ул. „Никола Грчето“ бр.3

Воспитно-образовната работа се реализираше на македонски, албански и турски јазик прикажани на:

Табела бр. 1

Р.бр.	Објект	Проектиран капацитет	Опфат на деца		Јазик на кој се изведува воспитно-образовната работа			вкупно
			јасли	градинка	македонски	албански	турски	
1	„Џуџиња“	180	31	224	191	64	/	255
2	„Снегулко“	190	20	248	56	196	16	268
	Вкупно	370	51	572	247	260	16	523

**Објектот „Џуџиња“** е тврда градба наменски граден и опремен. Објектот се наоѓа во непосредна близина на ОУ „Васил Главинов“ со вкупно 1800 м<sup>2</sup> и 3600 м<sup>2</sup> дворна површина. Дел од дворната површина е заградена, тревата обновена и поставени се реквизити ( љуљашки, клацкалка, лизгалки за деца ) и истиот беше на располагање за користење од страна на воспитните тимови и децата. Таа површина е лесна за одржување, бидејќи е оградена и не е лесно достапна за случајни минувачи. Другиот дел од дворната површина не е комплетно ограден и во доцните попладневни часови е често посетен од локалното население. Со тоа е изложен на уништување на тревната површина и загрозен од еколошки аспект. Исто така, асвалтираната патека е комплетно раскопана и уништена, а со тоа се доведени во опасност од паѓање и повреди на родителите, децата и вработените, како и поголема амортизација на возилото наменето за пренос на храна и за други службени потреби на градинката. Се обидовме на неколку места да алармираме и побараме донација на бекатон плочки за санација на асвалтираната патека, но без успех. Се надеваме дека следната тековна година ќе се реши тој проблем.

Објектот располага со 10 занимални и во него работат 44 вработени, и згрижени 255 деца. Занималните се опремени со потребниот инвентар (масички, столчиња, разни воспитно-образовни центри и катчиња, нагледни средства и имаат сопствени комплетно нови санитарни јазли. Изминатата 2019/20 г. една занимална беше комплетно опремена со нови и функционални столчиња и масички за деца и беше направена пренамена на старите и неоштетени масички и столчиња во други занимални. Дел од старите столчиња кои беа оштетени се отстранети а друг дел се префарбани и обновени. Исто така голем дел од воспитните групи беа снабдени со нова детска постелнина, а останатиот дел требаше да се снабди во месец Март, но таа набавка беше стопирана од финансиски причини предизвикани со Ковид 19 пандемијата. Во секој случај овозможена е основната функција, целодневен престој и непречено згрижување, воспитание и образование на деца на возраст од 8 месеци до поаѓање на училиште. Сето тоа го олеснуваат и помошните простории како влез, влезен хол,

сала за приредби, гардероби, просторија за индивидуална работа со деца од страна на логопед и др.

Во овој објект се сместени и економските простории, централната кујна, перална, сушална и други потребни простории, амбуланта и заедничка административна служба. Заради потребите на градинката, пералната и сушалната беа опремени со нови индустриски машини за перење и сушење, од причина што старите беа дотраени и расипани. На овој начин градинката без тешкотии ги опслужуваше потребите на двата објекти во составот на градинката.

**Објектот „Снегулко“** е тврда градба кој е наменски граден и опремен, лоциран во непосредна близина О.У. „Рајко Жинзифов“. Објектот располага со 1800 м<sup>2</sup> и 10.000 м<sup>2</sup> дворна површина. На еден дел од дворната површина е изградено тениско игралиште. Изградбата на тениското игралиште беше обезбедена од страна на Агенцијата за спорт и млади и општина Чаир во соработка со детската градинка.

Дворното место на градинката не е соодветно оградено односно оградата е демолирана од разни локални минувачи и на тој начин истото не е безбедно ни за децата ни за родителите ниту за вработените. Од таа причина дворното место во тој објект е на “ располагање “ на секој еден случаен минувач од локалното население. Истиот е секојдневно изложен на фрлање на разновиден отпаден материјал, унишување на тревната површина, ноќно собирање на адолесценти и деликвентски однесување. Изминатата 2019/20 год. о., објектот беше мета на неколку обивања и кражби, чести демолирања и кршења на врати и прозори од непознати сторители. За истите беше известена агенцијата за обезбедување Шпата а исто така беше пријавувано во најблиската полициска станица, за што има записници но сторителите не се најдени а демолирањата продолжуваат. Секако за ова беше известен и градоначалникот како би се изнашло решение за овој проблем. Овој проблем предизвика голема материјална штета која градинката сама ја сносеше.

Сето горе наведено го отежнува одржувањето на објектот, ја намалува безбедноста на објектот и сите корисници на истиот. И секако е цел на оправдано внимание и критика од страна на сите засеганти страни.

Во објектот постојат основните административно, педагошко и здравствено - хигиенски услови за целодневен престој на децата од 8 месеци до поаѓање на училиште. Во објектот работат 35 вработени и згрижени се **268** деца.

Истиот располага со 11 занимални кои што се соодветно опремени, гардероби за децата, санитарни јазли, холови, повеќе влезови за прием на деца, просторија или сала за разни манифестации и одржување на физичкото воспитание, библиотека со стручна литература и други простории за непречено одвивање на дејноста на градинката. Треба да се напомене дека од вкупниот број на занимални две простории се дадени на користење на ОУ–Рајко Жинзифов, и за таа цел а со цел да не се затвораат постојните групи, направена е пренамена на некои простории ( канцеларии) во занимални кои според квадратурата не ги задоволуваат комплетно условите за престој. Истите

немаат сопствени санитарни јазли и ги делат со соодветна друга група. Поради тоа тие групи се со помал број на запишани деца.

Објектот Снегулко беше изложен на голема влага и оштетување на сидовите. Истиот не беше саниран години наназад и сето тоа влијаеше на квалитетот на престојот во него. Како резултат на тоа беа направени неколку консултации со стручни лица како би се решил тој проблем. Првично беа комплетно исчистени олуците а оштетените делови беа санирани и обновени. На тој начин се спречи сливање на атмосферската вода по сидовите и причината за појава на влага. Потоа следеше глетување и санирање на оштетените сидови и комплетно кречење на цел објект. Исто така комплетно се смени осветлувањето во сите простории на објектот, кое беше застарено и недоволно ги осветлуваше просториите а градинката беше во половичен мрак. Изминатата година две занимални беа комплетно обновени со нови детски столчиња и масички а беше и поставен ламинат во други две простории (занимална и канцеларија за вработени). Исто како во објектот Џуџиња , така и во Објектот Снегулко поголемиот дел од групите беа снабдени со нова детска постелнина. Во сето ова вредно е да се напомене и помошта од општина Чаир, која со помош на донација комплетно изреновира една занимална со нов ентериер (масички, столчиња, центри за учење ).Сето ова овозможи да се подобрат општите услови за поквалитетен престој на децата во објектот Снегулко.

Во текот на целата година дворовите беа максимално искористени секогаш кога дозволуваа временските услови за реализирање игри на воздух и прошетки како природен фактор за развојот и здравјето на децата. За безбедноста на објектите како и дворните површини беа ангажирани лица од агенција за обезбедување „Шпата“ со надзор кој се врши во ноќните часови, и оваа практика има потреба да продолжи и понатаму.

#### **б) Опременост на центрите за учење и активности**

Детски катчиња (центри за активност)

Опременоста на ентериерот одговара на функцијата на градинката во сите објекти. Воспитно-образовните активности во просторијата за учење треба да се реализираат во центрите за учење. Основни центри се:

- Литературен центар
- Математички центар
- Центар за игри со конструктивен материјал
- Научно-истражувачки центар
- Уметнички центар
- Компјутерско-информатички центар
- Центар за игра на улоги, драматизација и куклени претстави
- Центар за изложување на детски творби.

Во текот на годината според потребите и можностите групите и центрите во нив беа збогатени со нови сликовници, игровни и дидактички средства и

опрема за развивање на тематски и творечки игри. Особено групите со настава на албански јазик слабо располагаа со сликовници и друга литература за деца и поради тоа беа снабдени и надополнети со соодветна литература наменета за возраста на децата. Набавката на наставно образовни помагала требаше да продолжи, но беше стопирана заради новонастанатата ситуација со ковид 19 пандемијата.

Степенот на опременост сеуште не ги задоволува современите услови за квалитетна воспитно-образовна работа, и како резултат на тоа има потреба од континуирано надополнување и обновување на дидактички материјал во групите и замена на оштетениот инвентар со нов.

#### **в) Степен на опременост и оценка на користењето на аудиовизуелните средства и други технички помагала.**

Детската градинка дел од групите ги имаше опремено со цд плеери и лаптопи, а до крајот на 2020 требаше да продолжи набавката на информатичка и компјутерска опрема, каде секоја група требаше да добие лаптоп за навремено и редовно водење на електронскиот дневник како и други потреби од воспитно образовен карактер. Се надеваме дека овој дел од планираните јавни набавки ќе се реализира следната 2020/21 г.

Градинката располага со следните аудио-визуелни средства и други технички помагала:

- ЦД плеери
- ТВ приемници
- ЛЦД проектор со платно за прожектирање
- ДВД плеери
- Компјутери
- Лаптопи,
- Екстерни хард дискови
- Дигитални фотоапарати
- Фотокопири
- Принтери
- Клавири
- Клавијатури

#### **г) Стручна литература, стручни списанија и литература за деца набавена во текот на годината**

ЈОУДГ за стручно усовршување на кадарот и за унапредување на дејноста располага со соодветен библиотечен фонд од стручна литература за деца, чиј број, во текот на наредната година ќе се зголемува. Библиотечниот фонд располага со книги кои го следат современиот тренд на педагошка наука, како и современите потреби за реализација на воспитно-образовната дејност.

Сите објекти во градинката се опремени со библиотеки, со солиден фонд на стручна литература и литература за деца. Во текот на целата година библиотеките во континуитет се збогатуваа со нова литература за деца и

стручна литература со цел да им помогне на воспитните тимови успешно реализирање на згрижувачката и воспитно-образовната работа со децата. Оваа година библиотеките беа збогатени со нови дидактички средства, спортски реквизити, стручни книги, сликовници, енциклопедии, дидактички и едукативни книги наменети за деца од сите возрасни групи.

За реализација на згрижувачката и воспитно-образовната работа со деца се користат списанија и прирачници за деца „Росица“ и „Смешко“. Тие претставуваат важен сегмент во секојдневната воспитно-образовна работа со децата. Овие детски списанија даваат извонредна можност децата да се стекнат со нови знаења, умеања и вештини, индивидуална работа со секое дете и следење на напредокот и развојот на децата. Покрај тоа, преку овие списанијата се овозможува и поттикнува комуникација и интеракција помеѓу семејството и градинката, и можност за едукативно делување на родителите. Затоа слободно може да кажеме дека со ваков квалитет и постојано напредување, списанијата за деца и понатаму ќе бидат дел од нашата едукативна практика.

За потребите на административната служба претплатени сме на списанијата: „Службен весник на РМ“, „Просветно дело“, месечен билтен на ФВ-консалтинг, месечен билтен од ЗФР на локалната самоуправа и јавните претпријатија кои овозможуваат секојдневно следење на измените во законските прописи.

#### д) Организација на времето за престој во градинката

ЈДГ во текот на годината обезбеди оптимални услови за работа на децата, преферирајќи ги притоа индивидуалните специфики на секое дете посебно, неговите потреби, способности, интереси и сл.

Работното време на градинката беше од 6 часот до 18 часот, во сите објекти. Полудневниот престој се реализираше во терминот од 8 до 11 часот, односно 12 часот, во зависност од видот на оброкот за кој се определуваат родителите.

#### ОРГАНИЗАЦИЈА НА ВРЕМЕТО (времетраење на програми за престој) Целодневен престој

Ред. број	Активности	Време	Забелешка
1.	прием на децата и слободни активности (игри по избор на децата)	Од 6:00 До 8:15	
2.	Утринска гимнастика	8:15	
3.	појадок	8:30	
4.	Реализација на дневно планирање	9:00	
5.	ужинка	10:00	
6.	Реализација на дневно планирање	10:30	
7.	Прошетки, набљудување и престој на воздух	11:15	
8.	Средување на центрите за учење	12:00	
9.	ручек	12:15	
10.	Пасивен одмор-спиене	12:45	



11.	ужинка	14:30	
12.	Реализација на факултативни програми	15:00	
13.	Реализација на дневно планирање	15:30	
14.	Слободни игри	16:45	
15.	Средување на центрите за учење	17:30	
16.	Заминување на децата	До 18:00	

### 3. Содржина на дејноста

#### а) Згрижувачка дејност

Престојот на 60 деца од 0-2 години беше организиран во четири групи, по две групи во објектите „Џуџиња„ и „Снегулко“.

Поради недостаток на просторни услови место во три групи децата од јасли се организирани во четири возрастни групи и тоа: Две групи со деца на возраст од 0-18 месеци и две групи на возраст од 18-24 месеци со целодневен престој. Во текот на годината континуирано се обезбедуваше грижа, нега, исхрана, одмор по потреба на децата, превентивна здравствена заштита, забава, игра и воспитна работа. Воспитувањето и негата на децата од најрана предучилишна возраст се реализираше од (негователки), со стручна поддршка од страна на директорот, и стручниот тим на Градинката.

При планирањето и реализацијата на активностите за работа со децата активностите кои ги реализираа негувателките придонесуваа за правилен раст и развој на децата, почитувајќи ги основните потреби на децата за храна, нега, грижа и љубов како и развивање на социо-емоционалните, интелектуалните и физичките способности.

#### б) Организација на воспитно – образовната дејност

Во детската градинка животот и работата на децата беше организиран во два објекти во 21 воспитна група. Просторната близина на објектите овозможуваше добра комуникација и организирање на сите процеси во работењето, а со тоа и реализација на целите и задачите што произлегуваат од организирањето на престојот и опфатот на децата.

Во градинката престојуваа деца од 24 месеци до поаѓање на училиште на кои им се обезбедуваа: четири оброка, попладневен одмор, превентивна здравствена заштита и воспитно-образовна работа.

Дневниот распоред на активностите се одвиваше според Програмата за рано учење и развој и тоа: прием на децата и слободни активности, утринска гимнастика, појадок, реализација на дневно планирање (организирани дневни активности: индивидуални, групни и фронтални, работа во центрите за учење, игри, прошетки, набљудувања и престој на воздух, ручек, пасивен одмор,

ужина, реализација на дневно планирање, слободни игри и заминување на децата.

Во текот на учебната 2019/20 година беа реализирани сите планирани програмски содржини, задачи и активности. При нивната реализација се поаѓаше од возраста на децата, се следеше нивниот интерес, потреби и можности, почитувајќи ги нивните развојни и индивидуалните способности.

За поуспешно релизирање на сите планирани активности беше обезбедена стимулативна средина, нагледност и автетичност во воспитно – образовниот процес, позитивна социо – емоционална клима и поттикнување на децата за истражувачки и креативни активности.

Во текот на учебната 2019/20 година беа испланирани и реализирани повеќе интересни теми, прилагодени на развојните потенцијали, потреби и интереси на детето каде што воспитувачите беа поттикнувачи, организатори и креатори на сопствените цели и задачи.

Во текот на целата година кај децата се негуваа и развиваа работни навики со цел да се изгради позитивен однос кон работата, да стекнат нови вештини, знаења и умеања, да се однесуваат одговорно кон работата и работните задачи свесни за своите обврски, да го ценат својот труд и трудот на другите, да се развие свеста кај децата дека секој човек има потреба и обврски да работи.

Во текот на учебната 2019/20 година комисијата вршеше упис на деца на упразнето место во соодветна група според возраста.

## **в) Престојот на децата од училишна возраст**

Согласно Законот за заштита на деца во текот на летните месеци се организираше и престој на деца од училишна возраст. Оваа година поради Ковид пандемијата во летниот период немаше згрижување на школски деца

## **4. Планирање и подготовка на воспитно – образовната работа**

Годишната програма за работа на ЈОУДГ „Снежана“ за 2019/20г. година донесена е во месец Септември 2019 година изготвена врз основа на: Законот за заштита на децата, Програмата за рано учење и развој со имплементација на Стандардите за рано учење и развој кај деца од 0 до 6 години, Програма за инклузија на децата со посебни потреби, Програма за едукација на деца од предучилишна возраст со процесот на одгледување и конзумирање на здрава храна“ и проектите: „Градини во детските градинки“, „Градот низ детските очи“, „Бон-Тон“, „Семејство и семејни вредности“, „Здрави животни навики и безбедно однесување“, „Традиционални игри“, „Спорт и спортски активности“, „Моја хигиена - моја навика“, „Рециклирање со имагинација“,

„Мултикултурализам и почитување на различностите“, „Пакомак“, хуманитарни акции и кампањи „Од дете за дете“.

Воспитно-образовната работа се планираше и реализираше интегрирано во рамките на Долгорочно годишно планирање, среднорочно – тематско и краткорочно дневно планирање (дневен оперативен план). При планирањето на воспитно-образовната работа се поаѓаше од потребите, интересот, индивидуалните можности и способности на децата со цел организирано влијание на целокупниот развој на детето и достигнувањата во разни домени на развојот: Физичко здравје и моторен развој; јазик, комуникација и писменост; социјален развој; когнитивен развој; и пристап кон учење. Темите и целите се планираа според возраста и развојните можности и потенцијали на децата имајќи ги во предвид стандардите од развојните домени. Планирањето се реализираше тимски со учество на воспитниот кадар и педагошката служба.

Во согласност со современиот тек и брз развој на науката, техниката и техничките достигнувања, стручно-научните сознанија во воспитанието и образованието, а согласно со искуствата и можностите на детската градинка, приоритетна и основна задача на воспитно-образовниот и згрижувачки кадар во работа со децата беше продлабочување на сите активности кон поквалитетно згрижување, воспитание и образование пред се стимулативни услови за развој на детето и развивање на неговите позитивни страни и творечки потенцијали.

Воспитно образовната работа се остваруваше низ разновидни и добро одбрани теми кои придонесоа за:

- Создавање на поволна и позитивна средина за учење и развој;
- Остварување правилен психо-физички развој на децата и формирање основни културно - хигиенски навики;
- Социјализација на децата преку организирани воспитно-образовни активности;
- Негување и збогатување на детското творештво и способност за изразување на говорот, ликовниот и музичкиот израз низ играта и другите активности;
- Интелектуален, емоционален и социјален развој на детето;
- Здобивање со основни знаења, вештини и навики, развивање кај децата свест за општествена одговорност и активно вклучување во општествениот живот, изградување на хумани односи меѓу половите и правилен однос кон животната средина;
- 

Од направените анализи во текот на учебната 2019/20г. по воспитни групи и од извештаите на стручните служби, како и од прегледаната педагошка евиденција согласно новонастанатата ситуација со пандемијата, констатирано е дека воспитувачите и негователите поголемиот дел од плановите и програмите успешно ги реализираа. Со исклучок на периодот во кој градинките беа затворени, па согласно условите за работа дел од планираните активности

се реализираа онлине преку користење на Еудино платформата како и личните контакти на учителките преку разни социјални мрежи. На тој начин воспитните тимови беа во контакт со децата и родителите и им даваа насоки за работа со деца од дома.

### **а) Реализација на воспитно – образовната работа во групи јасли**

Во детските јасли се практикува индивидуален приод во работата, негата и згрижување на децата. Содржините за работа се одраз на детските интереси, потреби и желби. Согласно со тоа, во детските јасли активностите почесто се менуваа во текот на денот и траат пократко. Тие се одликуваа со поголема динамика и раздвиженост во просторијата за групен-заеднички престој, соодветно на нивните потреби за слободно движење низ просторот, комуницирање и манипулирање со предметите од околината. Воспитно - образовната дејност со нив е проследена со љубов и разбирање, со што физичкиот контакт на негувателите со секое дете е одраз на искажана љубов и внимание.

Во детските јасли, покрај другото големо внимание се посветува на пасивната и активната гимнастика, музичките активности, сензо - моторните, перцептивно - сознајните активности, говорните активности, развој на моториката и сл.

Установата во организациона смисла посвети особено внимание на неколку значајни сегменти во работењето во јаслените групи како:

- сукцезивност во динамиката на примање на деца од оваа возраст ;
- присатност на родителите во процесот на адаптација на нивните деца;
- едукација на родителите преку претходно подготвени флаери , ВЕБ – порталот и друг вид информатори;
- индивидуални средби и разговори;
- подготовка и презентирање на материјали од стручно-едукативен

карактер за подобар и поквалитетен приод во работата со деца од оваа возраст, но и со нивните родители;

Просторните услови во кои работат јаслените групи ги исполнуваат основните услови за здрав и безбеден престој и се во потполност сообразени со стандардите и нормативите за овој вид на дејност и возраст и во рамките на објектите се просторно издвоени како оделни целини. Но ентериерот во овие простории е застарен и треба обновување на истиот.

Воспитните групи се опремени со мебел сообразен со возраста на децата и утврдените нормативи и стандарди и истиот перманентно се обновува според потребите. Играчките и другите дидактички средства се

сообразени со возраста на децата и истите имаат голема улога во развивање на емоционалниот и моторниот развој на децата.

На планот на воспитно-згрижувачката работа со децата од јаслената возраст, беа реализирани активности со децата претходно испланирани од страна на стручниот тим . Планираните активности се реализираа во насока на поттикнување на социо-емоционалниот, сензо-моторниот и конгнитивниот развој на детето. Со соодветни игри се поттикнуваше елементарниот развој на говорот кај децата, креативните потенцијали и другите рани воспитни вештини на истите.

### **б) Реализација на воспитно-образовната работа во градинката**

Воспитно образовната работа во градинката се одвиваше во согласност со Програмата и Стандардите за рано учење и развој. Во среднорочно-месечно планирање беа опфатени содржини од сите развојни домени и преку нив се обезбедуваше оптимално реализирање на поставените стандарди според возрастните групи и постигнати планираните цели и задачи. Во текот на овој процес, континуирано работевме на унапредување на воспитно образовната дејност, надминување на согледаните слабости со цел што поефикасно да се постигнат очекуваните резултати

#### **❖ Реализација на посебните аспекти од воспитно- образовниот процес**

Покрај интегралната разработка на сите програмски воспитно – образовни подрачја, при реализацијата на воспитно - образовниот процес се обрна внимание и на следните аспекти:

- работно воспитание;
- развој на здравствено - хигиенски и културно - хигиенски навики;
- културно - информативно и спортско - рекреативна дејност;
- еколошко воспитание.

**Работното воспитание** на децата се аплицираше во секојдневниот воспитно - образовен процес со нив, преку следните активности:

- уредување на просторот и средување на играчките;
- активирање во воспитно - образовните и животните активности;
- поделба на обврски меѓу сите членови на групата (деца и возрасни);
- посета и контакти со соодветни лица и институции, запознавање со различни професии и активности на возрасните;

- играње игри на улоги и имитативни игри;
- презентирање модел на идентификација (примерот на возрасните):
- разработување различни содржини: приказни, песни, драмски текстови;
- реализирање активности за самопослужување и помагање на другите и сл.;
- развивање на љубов и интетрес кон одредени професии како и разбирање на тежината и спецификата која секоја работа и ангажман ја носат со себе;
- Преку овие, како и многу други активности кај децата се дејствуваше врз:
  - создавање работни навики;
  - осамостојување во самопослужувањето од различен вид;
  - создавање потреба за активирање;
  - поттикнување на самоиницијативноста;
  - градење љубов и потреба од работа како позитивен став кон ефектите од работата;
  - запознавање и прифаќање на сопствените можности и потреби;
  - создавање позитивни емоции, задоволство по завршената работа.

### **Развој на здравствено - хигиенски навики**

Со цел поуспешно да се воспитуваат и развиваат здравствено - хигиенските и културно - хигиенските навики кај децата, во ЈДГ се презедоа мерки на следните нивоа:

- конкретно преземени здравствени и хигиенски мерки;
- Давање писмени насоки и укажувања до вработените и родителите од страна на директорот на установата по однос на здравјето, здравата средина за престој на децата и сл.;
- воспитно - образовно дејствување врз децата заради заштита на сопственото и туѓото здравје и заштита на околината;
- стручно усовршување на кадарот за создавање здравствено – хигиенски и културно - хигиенски навики кај децата.;
- активно спроведување на донесените и од страна на Влада на Р. С Македонија препорачаните обврски за изработка и имплементирање на Акциони планови за заштита на населението (децата, вработените, родителите) во услови на превисоки и прениски атмосферски температури. Установата во целост ги спроведе и вклучи во пракса сите добиени насоки и заклучоци, делегираше задолженија, одговорности и насоки за постапување кои до овој момент се покажаа како целисходни, практични и соодветни на актуелните услови на работење.

**Културно - хигиенските и здравствено - хигиенските навики** се воспитуваат континуирано во текот на целиот престој на детето во градинката, односно низ различните видови воспитно - образовни содржини и низ реализацијата на животните активности на детето. Секако, во текот на

годината и преземените мерки од страна на возрасните претставуваа модел на дејствување врз сопственото и туѓото здравје (проветрување на просториите, редовна промена на постелнината, редовно миеење на рацете, користење на течен сапун и средство за дезинфекција на рацете, уредување на просторијата, уредност и култура при исхраната и сл.).

За стручно усовршување на кадарот по однос на овој вид воспитно – образовно дејствување се реализираа чести разговори, консултации, размена на искуства меѓу кадарот, како и консултација и презентација на стручна литература и често во текот на годината од страна на директорот беа давани инструкции и насоки за работа и постапување во писмена форма.

Следејќи ги новите трендови при реализирањето на воспитно-образовната програма беше застапен принципот на интегрирање и комплементарна испреплетеност на содржините од различните домени. Применувајќи ги стандардите од субдомените според возраста на децата се реализираа дневни активности со кои децата има можност да се стекнат со нови знаења, искуства со карактеристиките на годишните времиња, запознавање на природата што непосредно ги опкружува. Преку директен контакт и манипулација или пак сетилно доживување, децата од најрана возраст го поминуваа својот период од егоцентризам кон развивање на свест за постоење на други суштества во природата, на тој начин не само што се овозможуваше спознавање на самиот себе туку и на другите луѓе. Преку бројни активности успеваа да стекнат основни поими и сознанија за законитостите во природата, како во растителниот, така и во животинскиот свет. На овие содржини се надоврзуваа и содржините за човекот кои од една страна претставуваа дел од живиот свет, а од друга страна создаваа општествена заедница преку која директно или индиректно влијаа врз природата. Општествените активности на човекот како во однос на заедничко живеење и делување, транспорт, сообраќај, индустрија несомнено имаа големо значење врз позитивните и негативните промени во природата. Затоа значаен дел во нашата работа посветувавме на еколошките содржини, со цел развивање на еколошката свест кај децата од најмала возраст. За подобро задоволување на љубопитноста и истражувачкиот дух на детето беа обезбедени соодветни материјали но и организирани повеќе прошетки, набљуденија во согласност со потребите на содржините.

Со содржините од субдомените: **логика и размислување, математика и броење** се поттикнуваа интелектуалните и менталните способности на децата. Преку пронаоѓање на математиката во непосредната околина и секојдневниот живот децата успеваа да ги воочуваат просторните релации и поставеност на предметите, препознаваа и експериментираа со формите на предметите, се оспособуваа за одредување на временските релации, како и нивно вербално изразување. Децата се оспособуваа за споредување, класификација, серијација, апстракција, генерализација, решавање на едноставни проблемски

ситуации, при тоа се развиваше логичкото мислење. Во однос на развивањето на поимот за број се започнуваше од наједноставното, воочување на количините (многу-малку; повеќе-помалку) и постепено преку придружување на елементи децата ги сфаќаа бројните количини и придружуваа соодветни пишани симболи во зависност од возраста. Во различни животни средини и ситуации и преку манипулација со разновидни предмети, децата се оспособуваа за проценување и мерење со нестандартни мерки. Во големите и средните групи не беа користени Работни тетратки, односно воспитувачите сами според програмата изработуваа работни листови за индивидуална работа со децата, а за истата намена се користеше и прилогот Росица плус.

Активностите од субдоменот **Уметност** претставуваа значаен дел од работата, но и дополнување на содржините од другите домени. За таа цел се применуваа разновидни техники на ликовно изразување како што се цртање, сликање, моделирање, работа со колаж хартија, текстил, работа со природен материјал и др. Карактеристично за оваа година е што во рамките на проектите за стручно усовршување се набавија повеќе материјали кои овозможуваа вклучување и реализирање на многу нови техники и тоа: салфетна техника и работа со бои за стакло, отпечатување и печатење со стандардни и нестандартни материјали. Ликовните активности го збогатуваа социо-емоционалниот живот на детето, му овозможуваа да ги изразува своите доживувања, интереси, своите креативни потенцијали, фантазии, внатрешни чувства и го воведуваа детето во ликовната уметност.

Преку **музиката** се поттикнуваа позитивните емоции, весело расположение, се доживуваше емотивна стабилност, преку восприемање и доживување на музиката. Исто така се поттикнуваше и развиваше желбата за детското природно тежнение за учество во разни музички активности: пеење, свирење, слушање на музика и движење. Манифестација на сите овие способности, беа приредбите кои се организираа по различни поводи, а беа исполнети, со помошни аудио-визуелни средства со кои располага градинката. Најчесто беа користени материјали од актуелни детски фестивали во нашата земја, но и дела од познати класици и од народното творештво. Поради големиот интерес за музиката и музичките инструменти, има потреба од повеќе детски музички инструменти, кои ќе им бидат достапни во катчињата за секојдневна активност на децата.

Во доменот **Јазик, комуникација и развој на писменост**, опфатени беа четирите основни сегменти на јазикот и тоа: глас, збор, реченица и текст (разбирање на содржини). Основна цел беше детето да добие емотивна сигурност и стабилност со што се обезбедуваше непречено изразување и комуникација како со децата така и со возрасните. Во зависност од возраста на децата, ја следевме и поттикнувавме развиеноста на внатрешниот и надворешниот говор, но и богатење и активирање на пасивниот речник. Особено големо значење имаше користењето на литература за деца, која има огромно влијание во процесот на спознавање на говорот и развивање на способностите за слушање, разбирање и доживување на јазикот. Во овој



контекст мора да истакнеме дека и покрај богатството од литература за деца, сепак се соочуваме со проблеми за пронаоѓање на литература, соодветна за децата од најмала возраст.

Во текот на оваа учебна година воспитно – образовните тимови овозможуваа детето да ги запознае и развива своите способности за движење да стекне сигурност во движењата на телото и усвојување на основните концепти на движењето. Особено беше важно да се поттикнува и учеството во колективните игри при што треба да се почитуваат правилата на играта и различноста на учесниците. Постојано се користеа разновидни реквизити и помагала за што поуспешно реализирање на активностите.

**в) Во реализирање на содржините и организирање на активностите беа користени сите форми на работа: фронтална, групна, индивидуална со особен акцент на индивидуализација на работата и прилагодување на потребите на секое дете.**

Исто така користени се сите видови на игри: творечки, подвижни, конструктивни, дидактички и др. и со нивното правилно насочување и организирање кај децата се постигна правилен развој на младата личност.

**г) Педагошката евиденција и документација се водеше во пишана и електронско форма според Правилникот за водење на Педагошката евиденција и документација во:**

- Дневник за работа на детската градинка
- Дневник за работа на воспитни групи од 0-2 години
- Дневник за работа на воспитни групи од 2-6 години
- Досие за секое дете каде е евидентиран развојот на децата.
- Главна книга за децата.
- Прозивник за присуство на децата.

Водењето на педагошката евиденција и документација беше перманентна задача на директорот, стручниот тим и воспитно - образовниот и згрижувачкиот кадар на градинката.

## **6. Реализација на здравствената заштита на децата во 2019/20 година**

Здравствената заштита на децата во Градинката „Снежана“ во **2019/20** година се реализираше според донесената Програма за овој период, како и согласно актуелните случувања во областа на здравството и препораките дадени од страна на Министерството за здравство.

На почетокот на учебната 2019/20 година беше извршен целосен санитарно-хигиенски увид по објектите т.е. занималните каде престојуваат децата и ваквата активност се одвиваше континуирано во текот на цела година.

Редовно се следеше нивото на хигиената во просториите во Градинката, се вршеше увид на дезинфекцијата на санитарните чворови, дезинфекцијата на

играчките и другите предмети кои ги користат децата и нивото на вкупната хигиена во просторот во кој децата ги вршат дневните активности.

Во текот на годината секојдневно се водеше евиденција за присутноста т.е. отсутноста на децата по сите објекти и причините за истата.

Во соработка со Републичкиот завод за домаќинство, НАССР системот и Центарот за јавно здравје а одобрено од Директорката на градинката според нормативите за храна, месечно беше изготвувана листа за исхрана на децата од градинка и јаслена возраст, со цел истата да ги задоволува потребните хранливи вредности за раст и развој на децата.

За сите ново примени деца беа отворени нови Досиеја во кои се евидентираа примените вакцини, здравствената состојба на децата, и следење преку инструменти напредувањето на децата во сите домени од развојот.

Во текот на 2019/20 година поради недостаток од стручни лица доктор и главна медицинска сестра, не се реализираа активностите како што се: редовни месечни прегледи на децата и антрополошки мерења. Од страна на Министерство за здравство во градинката се спроведуваше и проектот на тема: Национална стратегија за превенција на орални заболувања кај деца од 0-14 години, чија цел е едукација и мотивација за одржување на орално здравје како и превентивна заштита на забалото кај децата; Антрополошко мерење на тт и тв кај децата и Офталмолошки преглед на деца од 3-6 години.

Во 2019/20 година беше извршен и санитарен преглед на персоналот од страна на Центарот за јавно здравје-Скопје а беше организиран и реализиран и редовен систематски преглед на сите вработени. Исто така беше извршена и навремена редовна дезинфекција, дезинсекција и дератизација на објектите, а по потреба и вонредни.

Во текот на годината за појавата на инфективни и заразни заболувања навремено беа известени Центарот за јавно здравје, Министерството за труд и социјална политика и превземени соодветни мерки според дадените препораки и насоки.

Во текот на 2019/20 година продолжи постојаната соработка со Центарот за јавно здравје –Скопје со Санитарниот инспекторат за здравствена заштита на Општина Центар и со Републичкиот завод за домаќинство во областите кои спаѓаат во нивна надлежност и континуирано се следеа и спроведуваа нивните препораки, во текот на целата година.

## **7. Реализација на јавната и културна дејност на установата**

Во текот на 2019/20 година реализирана е богата јавна и културна дејност преку отвореност на градинката кон семејствата, соработка со училиштата, преку посети на различни институции и установи, средби со значајни личности, куклени претстави и слично.

**а)** Во текот на годината соработката со родители/старатели редовно се одвиваше низ следните форми на работа:

- секојдневно работеше Советувалиштето за родители/старатели во состав: педагог, специјален едукатор и социјален работник за консултации, совети, информации и други потреби на родителите/старателите
- за полесно информирање на почетокот на учебната година се организираше родителска средба на која родителите се запознаа со градинката, нејзината работа и организација, куќниот ред како и нивните обврски кон градинката;
- за подобра адаптација на децата во градинка, а воедно и за помош на родителите им беше поделен пишан материјал “Тргнување на детето во градинка“
- на групните родителски средби по воспитни групи родителите имаа можност да се запознаат со карактеристиките на групата, содржината на воспитно-образовната работа, распоред на активностите во текот на денот и др;
- покрај овие родителски средби за потребите на програмските активности и проектите во градинката, во текот на годината се реализираа и дополнителни вакви и слични родителски средби.
- секојдневни редовни - индивидуални разговори со родителите. Индивидуалните средби и консултации даваа одговор на многубројни прашања поврзани со детето, неговото воспитание и развој, односно придонесоа да се задоволат интересите на детето, семејството и Градинката;
- писменото информирање преку огласни табли влијаеше на успешноста на комуникацијата меѓу семејството и Градинката .Огласните табли нудеа голема можност за секојдневно информирање за воспитно-образовните активности во групите, за случки и настани од животот на Градинката, за посети, средби ,претстави и сл.

Во градинката постои Совет на родители кој брои 5 члена, тројца претставници- родители од Објект „Џуџиња“ и двајца претставници од Објект „Снегулко“. Советот на родители на своите состаноци редовно беше запознат со организацијата на работата во градинката, учество од нивна страна со предлози за организирање на одредени активности, учество во организирање посети надвор од градинката за превоз на децата, учество во приредби и манифестации, учество во изработка на облеки и костими и сл. Советот на родители носеше и одредени одлуки за реализирање на активности и дополнителни програми.

**б)** Градинката и оваа година имаше добра соработка со основните училишта „Васил Главинов“ и „Рајко Жинзифов“ кои гравитираат на нејзината територија и се остваруваше зависно од потребите и можностите на градинката и училиштата

**в)** Градинката преку цела година остваруваше соработка со повеќе предучилишни установи и институции од градот, Републиката и надвор од неа. Таа соработка се однесува на планот на стручното усовршување, размена на

искуства во работата, обуки, семинари, присуство на прослави, трибини, презентација на проекти, приредби и Јубилеи .

Соработуваше со: Детскиот културен центар „Карпош“, Детски креативен центар (МКЦ) Сојуз на ликовни педагози на град Скопје, СОЖМ, Зоолошка градина Скопје, Градски парк, ЈП „Паркови и зеленило“, Агенција за млади и спорт, Училиште за ритам и танци „Олимпиас“, Скопје, Црвен крст на Македонија, Македонско монтезори здружение - Монтезори центар, Издавачки куќи „Просветно дело“ и „Едука Мак“, Асоцијација на правата на деца и младинци- „Ластовица“, Техничка сигурност - БМВ, Центар за справување со кризи, Здружение „Сина светулка“, Здружение „Интеракција плус“, Фондација за образовни и културни иницијативи- „Чекор по чекор“, Театарска група „Триангал“, Турска агенција за соработка и координација во Македонија- „Тика“, Институт „Јуридика прима“, УНИЦЕФ, Здружение „Отворете ги прозорците“, Театар „АРТ ВЕНИ ВИДИ“, Тетовски детски театар, ЈП „Комунална Хигиена“ Скопје, НО. БЕФ Балкан Економик Форум, Здружение „АС АНИМА“

Во текот на целата година беше остварена и взаемна соработка со други градинки, Филозофскиот факултет - Институт за Педагогија и Психологија и Педагошки факултет „Климент Охридски“ со присуство на студенти кои ја изведуваа својата практична настава.

#### **г) Одбележување на празници и прослави и манифестации во и надвор од градинката**

На пригоден начин децата беа вклучени во сите активности и манифестации со приредби и прослави во градинката и надвор од неа со кои беа одбележани поважните настани во општествената средина и тоа: Денот на осамостојувањето на Македонија “8-ми Септември” - одбележан преку игри, песна и цртање во сите објекти на градинката; Меѓународниот ден на таткото - одбележан преку соодветни активности. Недела на детето - одбележана со бројни активности (разговор со децата за Светскиот ден на детето, организирање и реализирање на различни активности, организирање на театарска престава, организирање на ликовна колонија на тема „Детски желби“ и музички хепенинг.); 11 Октомври - празникот беше традиционално одбележан со пригодна приредба во сите објекти на градинката; Учество во манифестацијата „Го градиме нашиот град“ во организација на Детскиот културен центар- „Карпош“; Учество на манифестацијата „Цртање на асфалт“- забавен парк; Учество на манифестацијата „Скопски Цветен Фестивал“ ЈУ „Паркови и зеленило“- Скопје; Посета на Зоолошка градина; Посета на Собранието на Државата, Одбележување Ден на културно наследство; Новогодишни претстави за децата на македонски и албански јазик.; Учество во хуманитарни акции „Од дете за дете“; Одбележување на Денот на жената; Во сите објекти на градинката децата го одбележаа првиот Ден на пролетта преку: изложба на цртежи и сликање на тема „Пролет во нашиот крај; Одбележување 1 - ви април Денот на шегата во сите објекти со пригодна приредба и ревија на маски; Светски ден на детето; Денот на турското дете; Денот на албанската

азбука; Одбележување Меѓународниот ден на Ромите; Пред родителите децата се презентираа со спортски игри и натпревари што ги совладале од Програмата за спорт „Играме, вежбаме, растеме. Оваа година поради ковид пандемијата се одржа само една приредба со децата во Декември а останатите предвидени за денот на градинката како и завршна со големите групи немаше. Исто така заради 50 години јубилеј од постоењето на ЈОУДГ Снежана, беше планирана јубилејна приредба која требаше да се одржи во просториите на Национален Институт Драмски театар во Карпош. Поради новонастанатата ситуација, манифестацијата беше откажана.;

Во текот на годината беа реализирани повеќе посети со децата и набљудување на објекти надвор од градинката со цел непосредно запознавање со истите, како и работата на луѓето кои работат во тие објекти и установи. Со таа цел децата беа во посета на Собранието на Р. Македонија, стоматолог, пазар и др.

#### **д) Следење интерни куклени претстави:**

Во текот минатата учебна година се реализирани интерни куклени претстави и планирањето и евидентирањето за нив е направено во Дневникот за

дневно планирање и евидентирање и во Месечните извештаи за воспитно - образовна работа на ниво на сите објекти поодделно.

#### **ѓ) Следење на театарски претстави:**

Во текот минатата учебна година се реализирани театарски претстави и планирањето и евидентирањето за нив е направено во Дневникот за дневно планирање и евидентирање и во Месечните извештаи за воспитно - образовна работа на ниво на сите објекти поодделно.

### **8. Реализација на програмата за воспитно – образовна работа со децата од предучилишна возраст во јавните детски градинки**

Во градинката воспитно-образовната работа се реализираше според Програмата за рано учење и развој - национален документ усогласен со современите општествено-демократски плурални движења и Стандардите за рано учење и развој. Програмата претставува патоказ во реализирањето на планираните содржини и задачи. Овозможува децата да се стекнат со основни знаења, вештини, навикки, развивање свест за одговорност, смисла за прифаќање, доживување и вреднување на естетските вредности, изградување на хумани односи меѓу половите и правилен однос спрема животната средина

и подготовка на детето за продолжување на образоването во основното училиште.

Во Градинката се реализирање и дополнителна Програма за спорт и спортски активности „Вежбаме, растеме, се развиваме“ за деца од 3-6 год од областа на физичкото воспитување - Друштво за спортски активности „Олимпиас“- Доел, Скопје.

Во Програмата беа вклучени децата со одобрение и согласност на родителите.

## **9. Реализација на дејноста на Стручните органи и тела, Директорот, Стручните работници и соработници**

**Советот на воспитувачи** го сочинуваат воспитувачите во Детската градинка.

Основна цел и задача преку целата година беше успешно реализирање на целите и задачите на воспитно образовната работа со децата и осовременување и унапредување на истата.

Состаноците ги одржување еднаш во месецот – по објекти, а по потреба одржување групни и индивидуални - консултативни средби.

Стручното усовршување на кадарот се реализираше преку следните форми:

- консултации и разработка на стручна литература;
- теоретски предавања според однапред избрани теми;
- психолошки работилници;
- следење и анализирање на резултатите од работата;
- меѓусебна размена на искуства;
- учество во стручни форми на усовршување вон градинката;
- практично решавање на одредени ситуации;
- информирање за актуелни прашања и разгледување на современи
- стручно - научни трендови од областа на педагогијата, психологијата и дефектологијата;
- иновирање на дејноста.

Главни полиња на разработка на Активот беа:

- усовршување на непосредната работа со децата;
- евалуација и самовреднување;
- решавање на практични ситуации во рамките на Активот;
- развој на програмата за работа со децата;
- јакнење на самодовербата, меѓусебната доверба и толеранција;
- учење стратегии за надминување на актуелните стресни ситуации.

Претставници од Советот на воспитувачи беа присутни на јавните приредби организирани по повод патроните празници на неколку градинки, а своите импресии, запазувања и искуства ги споделија со останатите членови на Советот на воспитувачи активно учествуваше и даваше предлози и сугестии за избор на нови теми, содржини, нагледни средства, насоки за подобрување

на тимската работа и соработка помеѓу кадарот во градинката. Секојдневно, периодично и по потреба остваруваше соработка со родителите што придонесуваше за поголема отвореност на градинката кон семејството.

Воспитувачите беа вклучени во реализацијата на Проектите предвидени со Програмата за стручно усовршување на воспитниот и згрижувачки кадар во градинката, како и присуствуваа на стручни предавања реализирани во градинката и надвор од неа на разни теми од областа на педагогијата, психологијата, методиката, здравственото социјалното, физичкото, музичкото воспитување и др.

**Советот на негователите** го сочинуваат негователите во Детската градинка.

На состаноците на Советот на негователки редовно се дискутираше за реализацијата на згрижувачката дејност, воспитно-образовната работа во соработка со воспитувачот, водење контрола за наплата на побарувањата од корисниците на услуги-родителите и нивно поголемо ангажирање во секојдневните контакти со нив, како и следење и контролирање на здравствената состојба на децата во соработка со медицинскиот персонал на градинката.

Негователките беа вклучени во реализацијата на Проектите предвидени со Програмата за стручно усовршување на воспитниот и згрижувачки кадар во Градинката, како и присуствуваа на стручни предавања и работилници реализирани во Градинката и надвор од неа.

**Директорот** во својство на педагошко раководно лице во делокругот на работата и работните задачи во текот на годината успешно организираше и раководеше со целокупната работа во детската градинка. Исто така планираше, креираше и координираше при изготвувањето на Програмите и Извештајот за работа на детската градинка, ја раководеше педагошко инструкторната работа и ја следеше нејзината реализација.

Работата на директорот и стручните соработници се одвиваше преку разни форми и содржини планирани во Програмата. Во склад со Програмата за работа на Детската градинка директорот создаваше услови за реализирање на програмските содржини и внесување на иновации во целокупниот процес на работата, особено на воспитно образовната и згрижувачката работа со децата.

Директорот во соработка со стручните работници го изготви Годишниот извештај за работа за 2019/20 година, Годишната програма за работа 2020/21 година, Планот за Јавни набавки, Финансовиот план и ја следеше реализацијата на истите.

- Соработуваше со стручните работници, административната служба и со одговорните на Објектите и се грижеше за целокупниот процес на работа
- Ги поттикнуваше вработените за тимска работа
- Ја организираше и раководеше работата на јавната Установа
- Го раководеше, организираше и контролираше административното-финансиското работење на детската градинка
- Го изготви планот за јавни набавки

- Се грижеше за тековното-инвестиционото одржување на објектите
  - Се грижеше за нормално функционирање на опремата, мебелот, апаратите, машините и други средства што се користат во секојдневната работа на јавните службеници
  - Активно учествуваше во работата со Советот на родителите на Детската градинка
  - Вршеше увид во педагошката евиденција и документација што се води во детската градинка
  - Водеше педагошко-инструктивна работа и надзор на воспитно-згрижувачката работа на воспитувачите и негователите и стручните јавни службеници и соработници
  - Земаше учество во подготвувањето и водењето на седниците на Стручниот совет на воспитувачи и негователи
  - Учествуваше во планирање, изготвување и анализа на исхраната на децата заедно со стручниот медицинскиот тим
- градење стратегија за максимално искористување на просторот наспроти рационалното отварање на групи според расположливиот кадар;
    - осмислување на планот и распоредот на кадарот по објекти и групи;
    - спроведување перманентна аналитика на работата и постигнатите резултати;
  - давање мислења и предлози во поглед на организацијата на работата и условите за работа;
    - дефинирање и презентирање на есечните планови за работа на стручните соработници;
  - го разгледа планот за стручно усовршување на кадарот во детската градинка;
    - утврдување потреби од игровен, дидактички и друг материјал за работа со деца, како и потреби од основни средства и потрошен материјал за нормално реализирање на дејноста.
    - изврши навремено формирање на групите за наредната школска година како и распоред на расположливиот персонал;
    - стручно ги анализираше и даваше свои предлози, ставови и размислувања по однос на организирање на работа во оние тимови(групи) каде од здравствени, лични и семејни причини е оценета потреба од помош, се во интерес на безбеден престој на децата во градинка;
      - одговорно, во текот на целата година водеше грижа за безбедноста и здравјето на вработените при работа;
      - перманентно водеше сметка и вложуваше голема енергија и напор за оддржување на една добра, позитивна, спокојна и сигурна атмосфера за работа, без при тоа истата да биде нарушена од било какви надворешни влијанија или проблеми. Секогаш во постигнувањето на ова цел се раководеше од мислата дека вработените кои работат со и околу децата секогаш треба да бидат спокојни, стабилни и невознемирени, а директорот беше бариерата која успешно успеваше тоа да го постигне.



- целосно се посвети на организирање и координирање на воспитно-образовната работа по групите, давајќи при тоа предност во ангажирањето на педагогот и стручните соработници, се со цел да се добие и постигне максимално добра организираност и ефикасност во работата;

- перманентно вршеше посети на воспитните групи комуницирајќи и соработувајќи непосредно и блиско со вработените, при тоа навремено согледувајќи ги и решавајќи ги сите новонастанати состојби;

- остваруваше задолжителни разговори, консултации, советувања со работниците со цел да се подобрат констатираните недостатоци и унапреди дејноста,

- во секое време овозможуваше прием на родители кои од најразлични побуди и потреби имаа потреба од разговор и консултација, и истите завршуваа со коректна разделба, убаво упатени и разменети совети,

- максимално вложување, ангажирање и мобилизирање на вработените во насока на наплата на неподмирениите обврски на родителите,

- перманентно вршеше увид врз финансиското, материјалното и административното работење консултирајќи се навреме со правната служба и останатите во административниот дел, притоа давајќи соодветни насоки за понатамошна реализација,

- вршење на други пропратни работи кои произлегуваа во текот на секојдневното работење.

**Педагогот** - Својата работа ја планираше, организираше и релизираше според Годишната програма на градинката за 2019/2020 година. Континуирано ја следеше воспитно-образовната работа во објектите и се залагаше за континуирано и квалитетно реализирање на сите планови и програми за работа со деца. Соработуваше со Директорот, стручните работници и соработници, згрижувачкиот и воспитно - образовниот кадар.

Ги реализираше следните програмските цели и задачи:

- учествуваше во комисијата за прием на деца и распоредување во воспитни групи според возраста на децата;
- го следеше процесот на адаптација на децата во новата средина и применување на соодветни педагошки мерки за нивно побрзо прилагодување на детските колективи,
- Учествуваше во изготвување на Годишен извештај и Годишна програма на установата;
- учествуваше во имплементацијата на Програмата за рано учење и развој и Стандардите за рано учење и развој во практичната работа со децата;
- учествуваше во изготвувањето на акциони планови и реализацијата на Проекти;
- учествуваше во изготвување на Програмата и Планот за стручно усовршување на воспитувачите и негувателките, унапредување на истите, примена на современи методи и средства за работа со децата,

како и стручно усовршување на воспитниот и згрижувачкиот кадар во Градинката;

- редовно ја следеше реализацијата на Програмата и Планот за воспитно-образовна работа со децата, квалитетот и квантитетот во остварувањето на развојните задачи по домени;
- даваше стручна помош на воспитувачите и родителите со превземање на заеднички активности за деца кои имаа потешкотии во однесувањето и проблем при прилагодување на средината;
- ги пратеше, препознаваше, почитуваше детските примарни и секундарни развојни и посебни потреби по пат на опсервација и непосреден контакт со децата;
- следењето на децата често се вршеше во соработка со дефектологот на градинката преку консултации, размена на мислења и идеи;
- земаше учество во организирање и реализирање на состаноците на Советот на воспитувачи и Советот на негувателки заедно со стручниот тим и воспитно-згрижувачкиот кадар за потребите на воспитно-образовната работа во градинката;
- редовно ја прегледуваше педагошка евиденција и документација за воспитно образовната и згрижувачката работа во пишана и електронска форма и водеше грижа за континуирано и правилно водење на истата;
- изготвуваше Извештај за прегледаната педагошка евиденција и документација со забелешки за евентуални пропусти во водењето на истата од страна на воспитувачите и негователките;
- даваше стручна помош во водење на електронски Дневник;
- даваше стручна помош во водење на педагошката евиденција и педагошка документација за воспитно – образовните активности со децата во група ;
- учество во среднорочно - тематско планирање со воспитувачите, водење конструктивни разговори и валоризација;
- даваше стручна помош во избор на форми, тематски содржини, нагледни средства и литература за работа со деца;
- ја следеше реализацијата на згрижувачко воспитната работа;
- учествуваше во реализација на Проекти во група и на ниво на работна организација;
- учествуваше во набавка на стручна литература за збогатување на кабинетите и воспитните групи со дидактички материјал, сликовници, играчки и др;
- соработуваше со семејствата преку најразлични форми: информативно-советодавен разговор при аплицирањето на родителите/старателите, информирање за тоа како да го подготват детето за градинка, што треба да знаат за периодот на адаптација, организирање работилници со родители/старатели и други форми;
- учествуваше во организирање на јавна и културна дејност во градинката и надвор од неа;

- соработуваше со другите градинки и основни училишта;
- соработуваше со невладини организации, институции, установи: „БЕФ - Балкан економик форум“; „Отвори прозорец“; „Ас Анима“; ДКЦ „Карпош“; ЈП „Комунална хигиена“; институт “Конфуциј“ МТСП, УНИЦЕФ и Театарски групи,
- организираше и учествуваше на манифестации и прошетки со децата надвор од градинката; „Движи се за здравје“ „Го градиме нашиот Град“; „Цртање на плочник“; „Нека победи највеселиот“
- присуствуваше и учествуваше на разни проекти, приредби, изложби од детски ликовни творби во и надвор од градинката;
- учествуваше на стручни предавања, обуки, конференции, симпозиуми и сл;
- континуирани консултации, разговори и учество во донесување и подржување на предлози и сугестии со Директорот на градинката;
- ја планираше и евидентираше реализацијата на својата работа;
- континуирана соработка со Директорот, размена на идеи, предлози и сугестии;
- изготвуваше акционен план и Годишен Извештај за сопствената работа;
- постојано работеше на сопственото професионално и стручно усовршување, напредување во работата, следење на современите достигнувања и иновации во Педагогијата и примена на истите во пракса;
- учествуваше на состаноци на педагози и психолози од градинки и основни училишта на ниво на Општина;
- Учествуваше во организација и реализацијата на проектите: „Излези надвор направи промена“ „Чисти и здрави“; „Да зборубваме за класика“;
- реализираше стручно предавање за воспитувачи и негователи на тема: „Стимулативна средина за учење“;
- присуствуваше на работилници, приредби, прослави, манифестации организирани во установата, Општината, и во други градинки во Скопје.

Работата на **социјалниот работник** оваа година беше насочено во реализација на активностите предвидени со Годишната програма.

Програмски цели и задачи на Социјалниот работник:

- Учество во припремата на годишната програма за работа на установата и во рамките на тоа дефинирање на програмата на социјалната работа;
- Учество во планирањето на воспитните групи на ниво на установа како и во формирање и структурирање на воспитните групи;
- учество, организирање и реализирање на состаноците на Советот на воспитувачи и Советот на негувателки заедно со стручниот тим и воспитно-згрижувачкиот кадар за потребите на воспитно-образовната работа во градинката;
- учество, следење и набавка на стручна литература, збогатување на кабинетите и воспитните групи со дидактички материјал, сликовници, играчки и др

- Социјалниот работник заедно до директорот вршат распоред на воспитно-згрижувачкиот кадар по групи;
- Изведување на активности кои допринесуваат на социјализација на децата;
- Непосредно вршење и развивање на индивидуалната и групната советодавна работа со родителите во врска со изразени социјални прашања;
- Ангажирање во постојано подобрување на условите за работа и стандардите на децата, развивање и организирање на различни социјални акции;
- Вршење на промоција на сите модели на работа на установата со кои се здоволуваат различните потреби на семејствата и децата;
- Поврзување на социјалните служби на општината со установата и олеснување на децата и родителите на ефикасно добивање на соодветни услуги од делокругот на установата и установите за социјална заштита;
- Учество во работата на мултидисциплинарниот тим на установата, а во зависност од карактерот на предметот на работа, во случаи на доминантно изразени социјални проблеми, раководење или координирање со нив;
- Информирање на семејството за правата на децата и на родителите во системот на заштитата на децата и социјалната заштита;
- Информирање на семејствата за социјалните служби кои се занимаваат со посебните видови на пречки кај децата;
- Обезбедување на примена на примарна социјална превенција на различни потешкотии кај децата во развојот;
- Утврдување на специфичните социјални потреби на децата со цел систематско занимање со нив;
- Запознавање и проучување во соработка со воспитувачите и негувателите, на социјалните индикации кои го забавуваат или спречуваат напредувањето на воспитната група;
- Организирање, по потреба на групна работа со родителите чии деца се наоѓаат во воспитните групи
- Утврдување на специфични поединечни социјални потреби на децата и работа на нивно решавање;
- Работи на откривање и пријавување на семејно насилство и физичка и психичка злоупотреба на децата кои се опфатени со згрижување и воспитание во детската градинка;
- Следење на развојот на децата со посебни потреби, како и на талентирани деца;
- Иницирање ангажирање на центрите за социјална работа во работата со поедини семејства кои имат одредени проблеми;
- Планирање на посети на семејства;
- Инклузија на деца со посебни потреби ,создавање услови за згрижување и воспитување на деца со потешкотии во психо-физичкиот развој во редовните групи во зависност од видот и степенот на попреченост;
- Поддршка на самохраните родители;

- Ги поттикнува родителите и постарите членови на семејството да присуствуваат на информативни, едукативни состаноци на дискусија кои се однесуваат на воспитувањето и социјализацијата на децата;
- Учествува во работа на стручните органи;
- Учество во изготвување и реализирање на Програмата за стручно усовршување на кадарот во градинката
- Учество во организирање на јавната и културната дејност поврзана со дејноста во установата и надвор од неа;
- Водење евиденција за својата работа;
- Изготвување годишен извештај за сопствената работа;
- Присуство на разни проекти, приредби, прослави организирани во други градинки во Скопје ;
- Учество во изготвување на годишен извештај за работа на установата ;
- Извршување и на други активности од актуелен карактер од областа на работата на детската градинка.

Згрижувањето на децата во Градинката имаше за цел децата да ја доживеат градинката како средина каде сите деца имаат еднакви можности да се вклучат во животот и работата без оглед на половата, националната и културната припадност, а со тоа се оствари социјалната цел.

**Специјалниот едукатор и рехабилитатор** – својата работа ја испланира и реализира согласно својата Годишна програма. Работните активности ги реализираше во двата објекти и тоа понеделник, среда и петок во објект Цуциња, вторник и четврток во објект Снегулко.

Во текот на учебната 2019/2020 година во двата објекти беа вклучени 18 деца со попреченост од кои 14 момчиња и 4 девојчиња на различна годишна возраст:

Број на деца со попреченост во тековната година	Возраст						вкупно
	1 - 2 години	2 - 3 години	3 – 4 години	4 – 5 години	5 – 6 години	6 – 7 години	
	0	1	7	4	3	3	

Децата беа распоредени во соодветни возрастни групи и тоа не повеќе од 3 деца со попреченост во една група.

Дел од децата се запишаа со најава за попреченост, некои со наод и мислење, а останатите беа детектирани во градинката, го следевме нивниот развој и беа препратени на консултации и понатамошни иследувања во соодветни државни и приватни институции.

Според видот на попреченост имавме:

Вид на попреченост	Без наод и мислење	Со наод и мислење
Деца со телесна попреченост		1
Деца со интелектуална попреченост		1
Деца со потешкотии во говорот (неразвиен)	6	5

или неразбирлив говор)		
Деца со аутизам и аутистичен спектар на однесување	4	
Деца со комбинирана попреченост	1	

Во текот на оваа учебна година имаше и деца со успорен говорен развој или говорно – јазични пореметувања, (дислалија, дисфазија, дисфонија, пелтечење и сл.). Децата беа детектирани, повремено индивидуално третирани од страна на специјалниот едукатор и препратени во соодветни установи за дополнителна работа и поддршка.

Специјалниот едукатор и рехабилитатор како стручен работник имаше за цел превенција, идентификација, корекција и компензација на целокупниот моторен, сензорен, емоционален, социјален, говорно-јазичен развој кај децата. За таа цел применуваше инструменти од дефектолошка и логопедска теорија и практика.

Својата работа ја остваруваше низ групна и индивидуална работа со децата и родителите преку соработка со директорот, педагогот, воспитувачите, негователите и останатите стручни работници и соработници во градинката и надвор од неа и ги оствари следниве цели и задачи:

- Придонесе за создавање на еднакви можности и оптимални услови за сите деца вклучувајќи ги и оние со потешкотии во интелектуалниот, сензо-моторниот, емоционалниот и социјалниот развој како и за децата од маргинализираните општествени групи;
- Работеше на утврдување на квалитетот на психомоторното и социјално функционирање на децата и постигнатото ниво на перцептивни и рецептивни функции;
- Спроведуваше превентивни постапки со ризичните групи на деца во сензорниот и перцептивниот развој;
- Работеше на постигнување на оптимално ниво на социјална адаптација кај децата;
- Работеше на превенција, идентификација и корекција на моторниот, сензорниот, емоционалниот, социјалниот и говорно-јазичниот развој кај децата;
- Даваше поддршка на воспитувачите и негователите во изборот и примената на специфичните методи, облици и средства за работа со цел развивање на постоечките способности и спроведување на корекциона постапка за неразвиените способности кај децата;
- Даваше помош и поддршка при организирање приредби;
- Даваше помош и поддршка во процесот на инклузија на децата со попреченост;;
- Вршеше идентификација на децата со проблеми во интелектуалното, сензомоторното и социјалното однесување и ги испитуваше причините;

- Вршеше подготвување и реализирање на индивидуалната и групната работа со децата:
  - Групни и индивидуални вежби за графомоторика;
  - Групни и индивидуални вежби за груба и фина моторика;
  - Групни и индивидуални вежби за телесна целовитост, латерализација и просторна ориентација;
  - Индивидуална корективна работа со цел отстранување на постоечките пречки;
  - Индивидуална работа со децата кои потполно не изговараат одредени гласови;
  - Индивидуална работа со децата кои пелтечат, зборуваат неразбирливо, брзо или патолошки споро, кои доживуваат емоционално-физиолошки блокади, кои имаат проблеми поради двојазична средина;
- Сороботуваше со родителите и пружеше помош и поддршка за:
  - препознавање и разбирање на проблемите кај децата;
  - примена на дел од третманите во домашни услови за побрз и подобар напредок;
- Водеше пишана евиденција за сопствената работа;
- Учествуваше во проектите и настаните поврзани со нив;
- Учествуваше во изработка на плански документи.
 

Покрај работите и работните задачи од својата област специјалниот едукатор вршеше и други административни работи:
- Како администратор на електронски дневник (внесување и одјавување на вработени, внесување и испишување деца, формирање групи и други тековни работи поврзани со електронскиот дневник)
- Како член на комисија за упис на деца примаше апликации, разгледуваше документи и изготвуваше списоци на деца;
- Учествуваше во изработка на Годишната програма и Годишен извештај на градинката;
- Ја водеше Главната книга на градинката
- Работеше во координативното тело за продолжување и обновување на лиценци;

Специјалниот едукатор присуствуваше на обуки, работилници, семинари, состаноци, проекти, приредби, прослави организирани во и надвор од градинката:

- Учествуваше на состаноци на Стручниот совет;
- Учествуваше на состаноци со Советот на Воспитувачи;
- Учествуваше на состаноци на Советот на негователки;
- Учествување на состаноци на Совет на родители;
- Учествуваше на состаноци на Управен одбор;
- Учествуваше во Комисија за прием на вработени;
- Учествуваше во Комисија за прием на деца;

- Активност: Презентација на курс по кинески јазик- Институт „Конфуциј“ при Универзитетот „Кирил и Методи“ Скопје;
- Детска музичко-драмска претстава: „Во светот на животните“ - Група „Триангал“
- Проект: „Чисти и здрави“ - Н О. БЕФ Балкан Економик Форум и Општина Чаир
- Интерактивна музичко-драмска претстава: „Излези надвор, направи промена“ - Театарска група „Триангл“ во соработка со компанијата Магрони
- Приредба: Во светот на детето“ – Градинка „Снежана“
- Театарска претстава: „Сонот на Пинокио“ – Тетовски детски театар
- Театарска претстава: „Дедо Мраз и малото пајче“ – Театар АРТ ВЕНИ ВИДИ
- Интерактивен концерт за деца: „Писмото од кралот“ - Група „Триангл“
- Обука Модул 1: „Запознавање со концептот на посебни потреби, карактеристики и стратегии за препознавање на децата со ПОП вклучени во градинка“ – УНИЦЕФ во соработка со Здружение „Отворете ги прозорците“
- Обука Модул 2: „Процена на потреби, креирање на индивидуален план за работа и стратегии за креирање на инклузивни училници во градинките“ – УНИЦЕФ во соработка со Здружение „Отворете ги прозорците“
- Обука Модул 3: „Универзален дизајн за учење и стратегии за креирање инклузивна средина“ – УНИЦЕФ во соработка со Здружение „Отворете ги прозорците“

Специјалниот едукатор согласно Годишната програма на Градинката беше испланирано да одржува предавања, обуки, работилници наменети за: воспитувачи, негователи и родители. Поради новонастанатата ситуација со Ковид 19 се реализираше:

- Предавање/работилница: „Стимулативна средина за учење – инклузивна занимална“ наменета за воспитувачи и негователи од ЈОУДГ „Снежана“ во соработка со педагогот од Градинката, а останатите не се изреализираа.

Исто така важно е да се напомене дека поради специфичноста на работата со децата со попреченост на возраст до 6 години онлајн индивидуална настава не беше возможно да се одржува.

#### **10. Стручно усовршување на воспитно – згрижувачкиот и воспитно – образовниот кадар во во учебната 2019/2020**

а) Оваа година воспитниот кадар одговорно и професионално се грижеше за унапредување на образованието на децата од оваа градинка со целосно имплементирање и осовременување на воспитно-образовниот процес преку вклучување на нови, современи форми и методи на работа.



Со цел унапредување на работата во воспитните групи основна задача беше индивидуалното стручно усовршување на згрижувачкиот и воспитниот кадар во градинката.

Редовно преку целата година воспитниот и згрижувачкиот кадар учествуваше во планирање, избор на содржини, форми, методи и средства за работа со децата. Покрај користење на дидактичкиот материјал, играчките, игровните средства и материјали од групите, истите следеа работилници, предавања, обуки, конференции и курсеви презентирани од стручниот тим на градинката и стручни лица од други установи и институции:

- Обука Модул 1: „Запознавање со концептот на посебни потреби, карактеристики и стратегии за препознавање на децата со ПОП вклучени во градинка“ – УНИЦЕФ во соработка со Здружение „Отворете ги прозорците“
- Работилница: Препознавање и справување со деца кои што имаат дефицит во вниманието/хиперактивни деца на предучилишна возраст - Здружение „Ас-Анима“
- Стручно предавање: „Стимулативна средина за учење – инклузивна занимална“ – Педагог и специјален едукатор од ЈОУДГ „Снежана“
- Обука Модул 2: „Процена на потреби, креирање на индивидуален план за работа и стратегии за креирање на инклузивни училници во градинките“ – УНИЦЕФ во соработка со Здружение „Отворете ги прозорците“
- Обука Модул 3: „Универзален дизајн за учење и стратегии за креирање инклузивна средина“ – УНИЦЕФ во соработка со Здружение „Отворете ги прозорците“
- Предавање: „Сензорна интеграција“ - Компанија Пертини дооел Скопје
- Обука: „Унапредување на социо-емоционалните компетенции на воспитувачите“ – УНИЦЕФ во соработка со МТСП
- Презентација на проект: „Другарството и интеракциските односи на децата во големите групи-социограмски приказ“ – ЈОУДГ „Снежана“

Во својата воспитно-образовна работа воспитувачите редовно користеа и консултираа стручна литература, литература за деца, списанија за деца, општа литература и се што е ново и актуелно во Републиката и пошироко, следејќи ги новините и преку користење на интернет.

б) За квалитетно и професионално планирањето и реализацијата на Програмата за стручно усовршување на згрижувачкиот и воспитниот кадар беа вклучени тимот на стручни работници: педагог и социјален работник под раководство на директорот на градинката.

Во учебната 2018/2019 година Програмата за стручно усовршување на воспитно-згрижувачкиот кадар се реализираше низ повеќе видови на активности, од повеќе домени, како и од повеќе аспекти: педагошки, психолошки, дидактички, методички, здравствен и сл.

Содржините на дополнителните Програми и Проекти се реализираа преку практични активности и работилници со децата и родителите, ангажираноста и посветеноста на воспитнот- згрижувачкиот кадар, стручниот тим Директорот како и преку соработката со разни институции, установи од потесната и пошироката средина.

## **Програма**

### **за едукација на деца од предучилишна возраст во установите за згрижување и воспитување на деца, со процесот на одгледување и конзумирање на здрава храна**

Во текот на целата година во рамките на Програмата се реализираше проектот „Градини во детските градинки“. Содржините за здрава храна години наназад се планираат во месечните планови на воспитните групи. Реализирани се и безброј проекти на тема „Здрава храна“. Оваа година за жал и покрај наша драга волја и напори градините не функционираат долго време, бидејќи истите беа демолирани (извадена ограда, искорнати и изгазени насади) од несовесни граѓани и нефункционални од еколошки и здравствен аспект. Сите содржини за здрава храна се реализираа низ дневните планирања.

- Децата да се запознаат со процесот на одгледување (раст и развој) на растенијата;
- Запознавање со карактеристиките и специфичностите на растенијата;
- Запознавање со разликите и сличностите помеѓу зеленчукот и овошјето преку воочување и вкусување;
- Запознавање со значајната улога на зеленчукот и овошјето во исхраната како и за доброто здравје и правилен раст и развој на секое дете.

Во реализација на Проектот беа вклучени децата од 4-6 годишна возраст, воспитно-згрижувачкиот тим, стручните работници и останати вработени и родителите.

Со реализирање на активностите од Акциониот план за реализација на Програмата децата имаа можност да стекнат нови знаења, искуства и вештини за здрава храна и исхрана; да се запознаат непосредно со процесот на садење, одгледување на зеленчук и овошје и нивна употреба во исхраната, да развиваат нови вештини и способности, решавање проблем ситуации, поттикнување на истражувачки дух и експериментирање, изразување на креативен начин стекнатото знаење и искуство.

Родителите ја дадоа својата поддршка и беа вклучени во некои активности од Програмата.

**Ефектите од реализација** се гледаат од способноста на децата за фокусирано набљудување, набројување на повеќе растенија од градината, ги именуваат деловите на растенијата, ги распознаваат според формата на листовите, преку допир, вкус и мирис ги препознаваат разликите помеѓу зеленчук и овошје, сами

сецкаат зеленчук и овошје и прават декорации од нив, конзумираат зеленчук што не го конзумирале, ги знаат условите за раст и развој на растенијатанабројуваат кои витамини ги содржат во себе и во кое време се сади и собира одредено овошје и зеленчук , знаат за улогата и големото значење на растенијата и овошјето во исхраната.

## **11. Заклучни согледувања и предлог мерки за подобрување на воспитно – образовната работа**

Дејноста на детската градинка се обезбедува и остварува преку згрижување и воспитание на деца од предучилишна возраст. За обезбедување на услови за нормален претстој на децата во детската градинка и животен стандард што одговара на физичкиот, менталниот, емоционалниот, моралниот и социјалниот развој на детето, за подобрување и зачувување на здравјето и психофизичкиот развој на детето неопходно е да се обезбедат средства. Врз основа на утврдените извори за финасирање и трошоци потребни за остварување на дејноста со децата според нормативите и стандардите согласно Програмата за воспитно образовна работа, во тековната година потребите од набавка се планирани и утврдени по поделни видови на трошоци, набавки кои се неопходно потребни за остварување на дејноста. За таа намена изготвивме Годишен финансов план како и Годишен план за јавни набавки. Согласно законот за Детска заштита трошоците за нормално остварување на дејноста се обезбедуваат првенствено од средствата од корисниците на услуги – родителите и од буџетот на општината-средства од наменски дотации. Во текот на годината имаме доспеани долгови за престој на деца и истите ги спроведуваме преку законска регулатива.

Средствата обезбедени по овие основи се користат наменски, рационално и економично во согласност со Законот за извршување на Буџетот како и други нормативни акти, како и со претходно изготвени месечни и квартални финансови планови врз основа на Годишниот финансов план кои се доставуваат и одобруваат од страна на Општината Чаир.

Контрола на динамиката на реализирањето на финансиските средства се остварува со водење на ЕСПЕО (**Електронски Систем за Пријавување и евиденција на обврски**) системот на министерството за финансии.

И оваа година се соочивме со идентичен проблем поврзан со редовната наплата на нашите побарувања. Имајќи ја во предвид општата тешка економска состојба во државата би сакала и да потенцирам дека цената за претстој на децата во установата остана непроменета а животните трошоци како и трошоците за комуналии повторно имаа пораст што директно влијаеше врз нормалното функционирање на нашата установа. Од тие причини од витално значење е редовната наплата на побарувањата кои се во директна

корелација на овозможување квалитетен и удобен претстој на децата во установата. Од тие причини моите и активностите на мојот стручен тим на состаноците на Активот на воспитувачи и негователи беа особено насочени кон решавање на истиот со препорака за нивна максимална ангажираност.

Во поглед на тековното инвестиционо одржување и функционирање на објектите во кој се остварува најголем дел од дејноста на градинката и во овој изминат период вложувавме максимални напори истите нормално да функционираат и со тоа да обезбедиме оптимални услови за претстој на децата. Во таа насока ги превземавме следните активности:

И покрај фактот дека имаме потреба од реконструкции и интервенции во нашите објекти истите не се пречка за реализирање на воспитно образовната дејноста на квалитетно и задоволувачко ниво.

Воспитно-образовната работа во градинката, од страна на сите вработени се реализираше континуирано, професионално, одговорно и координирано. Позитивните аспекти и резултати кои што се досега постигнати не обврзуваат и мотивираат, на постоечките професионални темели од овој тим на вработени, воспитно-образовната дејност да ја подигнеме на уште повисоко ниво. За таа цел во идниот период ќе се залагаме и насочиме кон:

- избирање на теми и проекти кои ќе дадат успешни воспитно-образовни резултати кај децата;
- зголемено иницирање и залагање во развојни и други проучувања во градинката и надвор од неа;
- организирање на семинари, работилници, стручни предавања, за едукација на кадарот на повисоко ниво, со стручни лица кои соработуваат со градинката;
- да се работи на поголема сплотеност помеѓу вработените и тимското работење;
- да се работи на поголема меѓусебна комуникација помеѓу вработените;
- зголемено ниво на ангажирање на сите вработени, да ги заштитуваат и промовираат интересите на градинката во секое време, и на секое место;
- збогатување со дополнителни активности со цел задржување и привлекување интересот на децата;
- дополнување на аудио-визуелните и дидактичките средства за работа со децата;

- подобрување, интензивирање на комуникацијата и соработката со БРОМ и нивните советодавни служби;
- збогатување на интеракциската комуникација помеѓу родителите и вработените во градинката;
- активно учество во давање насоки и упаства на родителите од страна на воспитниот и стручниот тим на градинката, за успешно решавање на проблеми и препреки преку индивидуални разговори, едукативни работилници;
- збогатување на советодавната дејност на стручниот и воспитниот тим на градинката за се она што е забележано кај детето преку семејни работилници, родителски средби и сл.

## **12. Кадровска политика на градинката**

По најновата систематизација која се изработуваше во соработка со МИОА, сите работни места во градинката се распределени по сектори и нивоа и за секое работно место предвиден е стандарден број на вработени и вработувања. Некои работни места се пополнети, а некои не, и има простор и можност за нови вработувања како непречено и квалитетно би се извршувала целокупната работа во градинката.

Состојбата со реорганизација на работните места, каде одредени вработени со решение за одредено работно место, работеа на сосема друго работно место кое не содејствува со нивните квалификации. Тој проблем полека се надминува и вработенте се враќаат на своите работни места за кои се примени и имаат решение.

## **13. Финансова и тековна политика на установата**

- Во периодот септември 2019 септември 2020 година ЈОУДГ СНЕЖАНА се' до месец март 2020 година редовно ги обавуваше своите обврски кон добавувачите, редовно го сервисираше долгот и ги реализираше јавните набавки.
- По Одлуката за запирање на воспитно образовниот процес од месец март наплатата на долгот значително се намали, се намалија и обврските кон добавувачите за следните шест месеци, но останаат тековните обврски за комунални услуги и други редовни трошоци. Со одлуката на УО, а потоа потврдена и до Советот на Општина Чаир родителите чии деца се згрижени во ЈОУДГ „СНЕЖАНА“ беа ослободени од плаќање за месеците април, мај и јуни на вкупен износ од над 700.000,00 денари. Товар кој до овој момент паѓа на товар на градинката.
- Со повторното започнување на воспитно-образовниот процес градинката започна да ги наплаќа долговите од родителите и да го сервисира долгот

кој успешно е доведен до минимум. Ваквото сервисирање на долгот се должи на одложување на реализација на поголем дел од јавните набавки кои беа планирани како на пример набавка на опрема за греење и климатизација (клима уреди), постелнина, наставно-образовни помагала, кујнска опрема и слично.

- Вредно е да се напомене дека на крајот на 2019 година се реализираа значајни набавки за градинката како купување на професионална машина за сушење алишта, постелнина, детски маси и столчиња кои се купени од сопствени средства на градинката, а на почетокот на 2020 година се реализираше комплетно реновирање на објектот СНЕГУЛКО од сопствени средства на градинката (кречење, премачкување со мрсна боја отстранување влага, мувла, менување светилки) со што внатрешниот дел на објектот доби нов лик.
- Заради тоа што родителите на деца во голем дел не ги носат децата во градинка заради неисполнување на услови согласно протоколите, а и родителите кои исполнуваат услов од разни причини потешко се охрабруваат да ги носат децата за сега наплатата оди отежнато.
- Во овој период исплатата на комуналните услуги се вршат од општинската сметка.
- Останува да се види во наредните месеци (октомври, ноември, декември) до крајот на годината како ќе се одвиваат работите.

**Деловоден број/ Numri i protokollit 0102 – 97**  
**Датум / Data 30.09.2020**

**Директор**

**Даниела Костенцова**

---